

Náučný chodník Čebrať-Skalky

Kraj:	Žilinský
Okres:	Ružomberok
Geomorfologická jednotka:	Veľká Fatra
Geologická jednotka:	jadrové pohorie
Chránené územie:	žiadne
Prístup:	bus Likavka
Východisko:	Likavka, ul. S. Nemčeka
Trasa:	Likavka, baňa Drndošovo - lúčka Hlivovo - jazierka Medzi Čebraťmi
Dĺžka, prevýšenie:	1,3 km, prevýšenie 130 m
Čas prechodu:	1 h
Počet zastávok:	10
Náročnosť:	stredne náročná trasa

Zameranie chodníka: prírodovedné, historické

Typ chodníka: samoobslužný, líniový, obojsmerný, peší, celoročný

Nadväznosť na turistickú značku: Trasa sa na lúčke Hlivovo približuje k červenej turistickej značke vedúcej od juhu na vrchol Predného Čebraťa (pozri text nižšie).

Rok otvorenia: 2014

Aktuálny stav: Informačné panely sú v dobrom stave.

Textový sprievodca: nie je

Kontakt: Urbárske pozemkové spoločenstvo Likavka, D. Kráľovskej 1000, 034 95 Likavka, tel. 044 / 4321 452, 0911 858 390

Využitelnosť pre školy

Náučný chodník je vhodný pre terénne vyučovanie.

Čo sa oplatí vidieť na trase náučného chodníka a v okolí

Likavka. Obec v západnom cípe Liptovskej kotliny na úpätí Šípskej Fatry (podcelok Veľkej Fatry), medzi vrchmi Mních, Predný Choč a Čebrať, na pravom brehu Váhu pri ústí Likavky na významnej ceste, spájajúcej Liptov s Oravou. Bezprostredne susedí s okresným mestom Ružomberok. Prvá písomná zmienka je z roku 1315. Pri dôležitej krajinkej obchodnej ceste, vedúcej zo Zvolena cez Revúcku dolinu popri Ružomberku - križovatke obchodných ciest - cez Oravu ďalej do Poľska, dal zvolenský župan Donč vybudovať v 30. rokoch 14. storočia hrad, ktorý dostal názov podľa pôvodnej osady - Likava, dnes **Likavský hrad**. Dedina a jej majetok bola kráľovským majetkom a súčasťou hradného panstva Likava, ktoré malo neskôr niekoľko vlastníkov alebo záložných držiteľov, napr. Pongráca z Liptovského Mikuláša, Petra Komorovského, Jána Korvína, Jána Zápoľského, Ilešháziocov alebo Tökölyovcov. V rokoch 1672 - 1700 bol hrad prestavaný, pribudli opevnenia s piatimi baštami. Onedlho (1707) hrad na rozkaz Františka Rákocziho II. zbúrali. Likavka veľmi trpela ňou často prechádzajúcimi vojskami. Zamestnaním obyvateľov bolo poľnohospodárstvo, ovčiarstvo, drevorubačstvo a pltníctvo a od druhej polovice 19. storočia najmä priemysel v blízkom Ružomberku.

Čebrať (1 054 m n. m.). Zalesnený horský masív na pravom brehu Váhu v Šípskej Fatre - podcelku Veľkej Fatry - severne od Ružomberka budovaný prevažne vápencami. Svojou charakteristickou pyramídovitou siluetou patrí k dominantám okolia Ružomberka. Má dva vrcholy: nižší - Predný Čebrať (945 m n. m.) - nad mestskou časťou Rybárpole a od neho severozápadne, za sedlom Medzičebrať, vyšší, hlavný vrchol - Čebrať (1 054 m n. m.). Predný Čebrať, z ktorého je na viacerých miestach krásny výhľad do Liptovskej kotliny s Ružomberkom, Chočské vrchy, Tatry, Nízke Tatry a Veľkú Fatru za Váhom, je prístupný po červeno značenom turistickom **Chodníku Zdenka Hochmutha**. Vede od železničnej stanice v Ružomberku cez železničné priecestie okrajom Likavky vľavo popri trati popod cestný most až ku Kuskovej vile, odkiaľ strmo a serpentínami vystúpa na vrchol Predného Čebraťa. Turistický chodník nesie meno nestora miestnej turistiky a autora viacerých prvých turistických sprievodcov najmä z regiónu Liptova.

Kostol sv. Martina v Martinčeku. Rímskokatolícky ranogotický kostolík na východnom úpätí vrchu Mních (695 m n. m.) v Liptovskej kotline na severovýchod od Ružomberka, postavený okolo roku 1260 pre neďaleké obce Likava a Lisková. Dnešná obec Martinček pri ňom vznikla až o niekoľko storočí neskôr. Na veži kostola sú zachované pôvodné románskogotické okná. V roku 1999 boli objavené nástenné maľby, z ktorých najstaršia vrstva je z čias výstavby kostola. Kostol je mimoriadnym reprezentantom vidieckej sakrálnej architektúry na Slovensku a súčasne jednou z najhodnotnejších stavieb Liptova. Je národnou kultúrnou pamiatkou.

Národná prírodná pamiatka Liskovská jaskyňa. Chránené územie v Liptovskej kotline nad nivou Váhu medzi Ružomberkom a Liskovou vyhlásené v roku 1974 na ochranu citlivých jaskynných

geosystémov vo vápencovej kryhe vo východnej časti vrchu Mních. Jaskyňa je dlhá 4 150 m a hlboká 74 m (2007). Na jej formovaní sa podieľala okrem presakujúcej vody i voda rieky Váh a gravitačné (rútivé) procesy. Jaskyňa má sintrovú výplň značne poškodenú. Je archeologickou lokalitou (nálezy od čias mladšieho paleolitu) ako aj zimoviskom netopierov. Využívala sa aj počas druhej svetovej vojny. Jej portál v skalnej stene je pozorovateľný už zďiaľky.

Ružomberok. Okresné mesto na západe Liptovskej kotliny pri jej kontakte s Velkou Fatrou v ústiach Revúcej a Likavky do Váhu, centrum dolného Liptova. Prvá písomná zmienka je z roku 1233. Mestské výsady získal v roku 1318. Na významnej križovatke solných ciest sa vyvíjal v obchodno-trhovo-remeselnícke centrum s poľnohospodárskym, drevárskym a ovčiarskym zamestnaním obyvateľstva. Po vybudovaní Košicko-bohumínskej železnice (1871) sa vyvíjal priemysel, najmä papierenský, textilný, drevospracujúci, založená bola aj tehelňa, bryndziareň a zápalkáreň. Na začiatku 20. storočia bol podľa počtu obyvateľstva najväčším slovenským mestom a tiež centrom slovenského politického diania. V tragickej udalosti v Černovej (1907), ako dôsledku národnostného útlaku, zahynuli po strelbe žandárov 15 nevinní civilisti. V meste pôsobil kňaz a národovec Andrej Hlinka. K pamiatkam patrí o. i. rímskokatolícky, pôvodne gotický, Kostol sv. Ondreja z 13./14. storočia, opevnený v 15. storočí, neorománsky prestavaný (1903), s výmalbou od Jozefa Hanulu a vitrážami od Ľudovíta Fullu, evanjelický kostol - trojlodová modernistická stavba s prvkami rondokubizmu (1926) s oltárnym obrazom P. M. Bohúňa -, horská osada a miestna časť **Vlkolínek** - rezervácia ľudovej architektúry zapísaná do Zoznamu svetového dedičstva UNESCO. Neďaleko Liptovského múzea od roku 1969 sídli v budove podľa projektu arch. Martina Kusého **Galéria Ľudovíta Fullu** (1902 - 1980), ružomerského rodáka, sprístupňujúca okrem jeho diela i ateliér a obytnú časť domu.

Názvy informačných panelov

1. Vitajte v Šípskej Fatre, v krajine s vrchom Čebrať, v skalnom areáli bane Drndošovo
2. Vitajte rekreačnej lúčke Hlivovo. História Urbárskeho spoločenstva Likavka
3. Studnička pod lesom a modlitba pri Studničke
4. Rastlinstvo - flóra
5. Poľovníctvo v časoch minulých a dnes
6. Krmelec pre srnčiu zver
7. Kaplnka sv. Huberta - patróna poľovníctva a modlitba k sv. Hubertovi
8. Živočíšstva - fauna
9. Nižné jazierko medzi Čebraťmi
10. Vyšné jazierko medzi Čebraťmi

